

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XXI. Gloriam Deo debitam, Deo dandam, immò Deum in gloria
appetenda imitandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

capitur sensibus, tamquam sui iudex. Neque enim populares opiniones pro mercede aliqua requirit, neque pro supplicio pavet. Itaq, quo minus sequitur gloriam, eo magis super eam eminet. Nam qui gloriam requirunt, ipsa ea merces presentium, umbra futurorum est, qua impedit vitam aeternam.

CAPVT XXI.

Gloriam Deo debitam, Deo dandam, immò Deum in gloria appetenda imitandum.

I.

Inc multa deducuntur pia corollaria. 1. Cùm gloria, inter omnia externa bona, sit summum bonum, eam meritò deberi Deo summè excellenti, ac summè bono; ad cuius proinde maiorem gloriam Sanctissimi quique omnia fecerunt, ipso Apostolo ita suadente: *Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite.* Quod consilium plurimi sequuntur, qui saltem virtute, si non actu, omnia sua in Dei gloriam referunt; quamquam aliqui saltem die Dominico omnia secura hebdomadis opera; aliqui singulis diebus manè, totius diei negotia; aliqui singulis horis offerant. Tertullianus, & D. Hieronymus testantur, olim, apud Christianos moris fuisse, vt initio operis cuiusq; se se cruce signarent, quasi dicerent: *Hoc opus fiat ad gloriam Dei, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Et quidem orationes, ieiunia, eleemosynæ, aliaq; virtutù opera facile ad Dei gloriam fieri possunt; sed quarit D. Basilius, quo modo quis ad gloriam Dei possit manducare & bibere? & respondet: Si beneficiorum Dei memor, ita animo & corpore sit compositus, vt non tamquã securus omnino manducet, sed vt qui inspectorem habeat Deum; & si proponat, non vt ventris mancipium, ob voluptatē, manducare, sed tamquã operarius Dei, vt vires habeat ad fortùs ei seruiendum, & opera atque mandata Christi exequendum; quod est comestionem & potum in Dei laudem, non ad voluptatem referre. Qua de causa idem S. Pater alibi, recitatis illis Apostoli verbis, *Sive comeditis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia ad gloriam Dei facite,* hæc subiungit: *Accumbens mensa, ora: esitans panem largitori gratiam rependite*

1. Cor. 10. 31.

Tertullian. lib. de corona milit. S. Hieron ep. ad Eustoch.

S. Basl. in breuior. regul. 196.

S. Basl. homil. in Iuliam matrem.

rependito: bibis vinum, memento eius, qui illud tibi dedit ad latitiam, & infirmitatum solamen; tunicam indueris, gratias agito benigno datori; sufficis in calum, & siderum pulchritudinem, procide Deo, & cole eum, qui cuncta hac in sapientia condidit: pari modo, oriente sole, & occidente, in somno & vigilia, Deo gratias age, qui hac omnia ad tuum commodum creavit, & ordinavit, ut creatorem agnoscas, ames, & laudes. Ad hunc modum cætera quoque omnia possunt actu ad Dei gloriam referri, & referuntur à multis. Haud tamen ex præcepto; quamvis D. Thomas doceat, ex præcepto hominem aliquando se, & omnia in genere, ad Dei gloriam, tamquam ad ultimum finem referre debere. Sed D. Paulus non loquitur de vno aut altero actu, cum dicat: *Omnia ad gloriam Dei facite*. Alij igitur, ut D. Anselmus & D. Ambrosius, qui præceptum putant illis verbis contineri, ea de aptitudine exponunt & habilitate, quasi dicat Apostolus: Ita manducate, bibite, omniaq; facite, ut apta & habilia sint ad gloriam Dei promouendam, seu ut nemo offendatur aut scandalizetur, sed potius, ut ea videntes, vel audientes ædificentur. Quod vero Deo tantò magis debetur, quia id falsis Numinibus gentes censuerant faciendum. *Aut enim, Arnobio teste, sacra hac honorandis esse instituta caelestibus, & ea quòd faciant, honoris ergo facere, & his numinum potentias auctitare. Quid si similiter dicant evigilare sese, atque dormire, deambulare, subsistere, conscribere aliquid & lectitare, ut honorem dijs habeant, & dignitatibus eos faciant ampliores? Quam artem Ethnici nõ habuerunt, habent autem, & didicerunt à S. Paulo Christiani, quorum tota vita Deo est consecrata. Quin etiam Iudæi habuerunt. Ita enim legitur: Iudas verò, & qui cum eo erant, invocato Deo, per orationes congressi sunt: manu quidem pugnantes, sed Dominum cordibus orantes, prostraverunt non minus triginta quinque millia, presentia DEI magnificè delectati.*

2. Corollarium & illud ducitur, Deo non solum deberi honorem ac gloriam, sed etiam Deum (etsi nostra gloria non egeat) & jure, & sine omni vitio gloriam à nobis expetere. Si enim gloria virtuti debetur, debetur ea utique summæ virtuti. Hinc apud Malachiam ait: *Filius honorat patrem, & servus dominum suum;* si ergo Pater ego sum, ubi est honor meus? & si Dominus ego sum, ubi

1i 2

est

S. Thom. 1. 2.
q. 100. art. 10.
ad 2.

Arnob. lib. 7.
adverf. Gent.

2. Machab.
15. 26.

II.

Malach. 1. 6.

Pfal. 18. 2. *est timor meus?* Quod & Dauid jubet: *Afferte Domino gloriam & honorem, afferte Domino gloriam nomini eius.* Et humilis corde,
Ioan. 13. 13. Christus laudantes se laudauit cum diceret: *Vos vocatis me, Magister & Domine, & benedicitis.* Periculosum est quidem sibi place-
S. Augustin. re, sed illi, cui cauendum est superbire, vt ait S. Augustinus, non
in Ioan. tra 6. illi, cui vndequaue excellentissimo signa, vel testimonia excel-
58. lentia debentur. Quòd autem Deus à nobis gloriam suam expe-
 rat, non est aliquid inordinatum. Ille enim, qui super omnia est,
 quantumcumque se laudet, non extollit se. Quamquam hoc
 ipsum jus honoris, quod habet, non propter suum, sed propter
 nostrum bonum expetit. Nobis enim prodest, Deum nosse, non
 illi. Quis autem eum cognosceret, si non se ipsum indicasset, qui
 nouit? Non potest autem se ipsum indicare, nisi laudando. Est
Pfal. 47. 2. enim *magnus Dominus, & laudabilis nimis.* Etsi ergo se laudet, &
95. 4. 144. 3. gloriam suam quærat, & postulet, non quærit tamen illam pro-
 pter se, quasi ea indigeret; sed propter nos, vt nos eà cognitâ in-
 amorem illius exardescamus, eumque amantes ad veram æter-
 namque gloriam perueniamus; juxta illud: *Affer filios meos de lon-
 gino, & filias meas ab extremis terra. Et omnem, qui inuocat nomen
 meum, in gloriam meam creauit eum.* Quid enim est gloria Dei ex-
 terna, nisi clara eius cum laude noticia? per quam si eum vt lau-
 dabilem cognoscimus, accendimur ad eum amandum, ei que ser-
 uendum, quibus rebus finem nostrum æternamque beatitudinem
 voluit nos adipisci.

III.

Ephes 5. 1.
11a. 42. 8.

3. Hinc aliud corollarium sequitur, tunc scilicet in nobis
 quoque non fore peccatum appetitum gloriæ, si in eo appetitu
 velimus Deo assimilari, juxta illud: *Estote imitatores Dei, sicut filij
 charissimi.* Assimilamur autem Deo, non quando id nobis arro-
 gamus, quod est proprium Dei, excellentiam scilicet illius appe-
 tentes, aut eius testimonium, quæ soli Deo competit dicenti:
Gloriam meam alteri non dabo; sed si quemadmodum ille gloriam
 ab hominibus quærit, non propter se quasi ea indigeat, sed pro-
 pter homines; ita & nos vicissim gloriam quæramus, non propter
 nostram, sed propter Dei gloriam, aut proximum, eiusque vtili-
 ratem. Hinc est illud: *Videant opera vestra bona, & glorificent Pa-
 trem vestrum, qui in calis est.* Itemque, *Luceat lux vestra coram ho-
 minibus.*

Matth. 5. 16.
ibid.

minibus. Quapropter non peccat, si quis bonum suum cognoscat, & approbet, cum Apostolus dicat: *Nos autem non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritum qui ex Deo est: ut sciamus qua à Deo donata sunt nobis.* Itaque non repugnat humilitati, quòd quis Dei dona in se agnoscat, inde enim se gratum illi exhibet. Vnde &, Mater Dei, quæ se ancillam Domini vocarat, sine vlla sui iactantia dixit: *Fecit mihi magna, qui potens est;* simul tam profundæ humilitatis, quàm altæ dignitatis mater: meritò æquiparanda prægrandibus obeliscis, quibus tantum ferme substernitur intra terram, quantum extat, vt immoti consistent: siquidem & illa fabricæ magnæ celsitudinis magnum quoque & firmum posuit fundamentum humilitatis. Talibus non obest, dona Dei in se magni facere; cum seiplos faciant parui. Neque peccat, qui vult bona opera sua ab alijs sciri & approbari, vt illi inde Deum laudent, dicantque: *Et sanctum nomen eius;* & accendantur ad gratitudinis, alteriusvè virtutis imitationem. Hoc est enim lucere lucem nostram coram hominibus. Non est ergo vitium appetere gloriam, sed appetere gloriam inanem. Reprehendit enim Psalmista omnes, qui vanum aliquid appetunt, dicens: *Vt quid diligitis vanitatem, & quaritis mendacium?* Quale mendacium erat eorum, qui contra diuinam reuerentiam passi sunt se Deos appellari, quos Ezechiel ita alloquitur: *Eleuatum est cor tuum, & dixisti, Deus ego sum, & in cathedra Dei sedi in corde maris: cum sis homo, & non Deus, & dedisti cor tuum, quasi cor Dei.* Nempe ab illo hanc superbiam magistro homines didicerunt, qui, cum ipse cupiens ascendere, & similis esse altissimo, deiectus sit in Acheruntem, alios quoque postea voluit eadem illecebrâ inescare, quando dixit: *Eritus sicut Dij.* Promissio digna auctore suo, & tam fidelis, quàm Locrense pactum.

1. Cor. 2. 10.

Luc. 1. 49.

Psal. 4. 3.

Ezech. 28. 2.

Isa. 14. 14.

Gen. 3. 5.

CAPVT XXII.

Quando vana gloria ab hominibus appetatur? & num liceat desiderare Episcopatum?

Inc 4. Corollarium est contra vanæ gloriæ sitiores; qui triplici classe continentur. Primò enim vana gloria est, si quis honorem appetat, de re nihili, quæ per mendacium fingitur, vt quidam milites gloriosi, qui à se hostes multos

I.